

**«Δεσποινίς ΤΖΟΥΛΙΑ», του August Strindberg
Για 3η χρονιά**

Κείμενο: Αύγουστος Στρίντμπεργκ

Σκηνοθεσία - Επιμέλεια Κίνησης - Σχεδιασμός Φωτισμών: Βάσια Βασιλείου

Μετάφραση: Πέλος Κατσέλης, εκδόσεις «Δωδώνη»

Πρωτότυπη Μουσική: Φίλιππος Περιστέρης

Φωτογραφίες: Σπύρος Στελιανέσης

Παραγωγή: «Θεατρική Σκηνή Ντουέντε»

Ερμηνείες: Βάσια Βασιλείου (Δεσποινίς Τζούλια), Γιάννης Τσούκας (Ζαν), Εύστα Σαχλά (Κριστίν)

«Δεσποινίς Τζούλια»: νατουραλιστικό* θεατρικό έργο του Αυγούστου Στρίντμπεργκ, γραμμένο το 1888. Η υπόθεση εξελίσσεται στο κτήμα ενός κόμη, στη Σουηδία, την παραμονή του θερινού ηλιοστασίου, όταν τιμούν τον Αϊ-Γιάννη (Πρόδρομο), τον Κλήδονα. Η Τζούλια, κόρη του κτηματία, συναναστρέφεται με τον μορφωμένο, πολυταξιδεμένο και γλωσσομαθή υπηρέτη Ζαν. Το γεγονός διαδραματίζεται στην κουζίνα του αρχοντόσπιτου, όπου η μνηστή του Ζαν, υπηρέτρια Κριστίν, μαγειρεύει και ορισμένες φορές κοιμάται. Σιγά σιγά, η σχέση ανάμεσα στην Τζούλια και στον Ζαν αναπτύσσεται κι εκφράζονται έντονα συναισθήματα, φτάνοντας σε ερωτική συνεύρεση. Στη συνέχεια, οι δυο εραστές κάνουν σχέδια απόδρασης, αλλά οι συζητήσεις τους φτάνουν σε αδιέξοδο και συγκρούονται. Παρά το πάθος που ζήσανε, η Τζούλια μετανιώνει. Τότε, ο επίσης μετανιωμένος Ζαν την πείθει να...

Σχόλιο της σκηνοθετίδας: «Το βρώμικο μυστικό της ανθρώπινης φύσης είναι ότι βρίσκεται υποδουλωμένη στις έμφυτες επιθυμίες της, που συνήθως είναι ανεπιθύμητες, και δε χωράνε στην πραγματικότητα της. Αν υποθέσουμε, για μια στιγμή, ότι ο άνθρωπος υποκύπτει σε κάποιες από αυτές, ο κίνδυνος που ελλοχεύει είναι μεγάλος. Η τολμηρή ή απλώς επιπόλαιη επιλογή της απαλλαγής από τον ίδιο τον εαυτό του, με αφορμή τη στεγνή ικανοποίηση κάποιου νεογέννητου ονείρου, είναι η γέφυρα που οδηγεί την ύπαρξη στην πιο σκοτεινή της πλευρά. Η ελεύθερη πτώση στο κενό φαντάζει δελεαστική, χωρίς να μαρτυράει πως στάζει αίμα. Η απόσταση από το πριν, το τώρα και το μετά εκμηδενίζεται μέσα στον πυρετό της στιγμής η οποία δεν συγχωρεί και δεν υπόσχεται ομαλή επαναφορά.

Ευλόγως μπορεί να αναρωτηθεί κάποιος/α, για ποιον λόγο να παρακολουθήσει ένα έργο το οποίο έχει ανέβει στις θεατρικές σκηνές πολλές φορές. Η απάντηση είναι απλή, μα διόλου απλοϊκή. Όταν έχει κανείς την τύχη να καταπιαστεί με ένα μεγαλοφυή συγγραφέα σαν τον Α. Στρίντμπεργκ, ώστε να χτίσει ένα θεατρικό σύμπαν, το υλικό είναι ανεξάντλητο και ο λόγος είναι ότι οι μεγάλοι συγγραφείς έγραψαν, παρατήρησαν και παθιάστηκαν με το ίδιο το ανεξάντλητο, την ανθρώπινη φύση».

Είναι γνωστό πως ο Στρίντμπεργκ θεωρείται ανατόμος ψυχών και χαρακτήρων. Επίσης, στα έργα του, είναι ολοφάνερη η διαρκής πάλη αντιθέτων πλευρών, η σύγκρουση του καλού και του κακού, στοιχεία που τον κατατάσσουν στους

κορυφαίους δραματουργούς. Με αυτά τα δεδομένα, είναι θέμα της σκηνοθεσίας η ανάδειξη των έργων του, καθώς αυτά γράφτηκαν και αφορούν κοινωνίες του προπερασμένου αιώνα. Εν προκειμένω, η Βάσια Βασιλείου, χρησιμοποιώντας τη ζουμερή μετάφραση του Πέλου Κατσέλη και αξιοποιώντας την ωραία μουσική του Φίλιππου Περιστέρη, δημιούργησε μια συγκλονιστική παράσταση, έχοντας και την ευθύνη κίνησης και φωτισμών. Ακριβώς με τον σχεδιασμό της κίνησης και των φωτισμών, οι θεατές παρακολουθούν ένα έργο υψηλής τέχνης, που αναδεικνύει όχι μόνο τους χαρακτήρες των ηρώων αλλά και την ένταση του περίτεχνου αυτού δράματος. Σκηνικό: ένας κλειστός χώρος κι ένα στενόμακρο τραπέζι... μα όταν σκηνοθετεί και πρωταγωνιστεί το μεγάλο ταλέντο, ένα τραπέζι μπορεί να γίνει τα πάντα και πάνω του να συμβούν τα πάντα. Η παράσταση αποδίδεται με μικρές επί μέρους εικόνες, φωτογραφικο-θεατρικά ενσταντανέ, που συνθέτουν ένα θαυμάσιο ποίημα, καθώς Ποίηση είναι το Θέατρο. Ατμόσφαιρα που συναρπάζει και ολοκληρώνεται με τις αξιοθαύμαστες ερμηνείες των ηθοποιών: Βάσιας Βασιλείου, Γιάννη Τσούκα, Εύστας Σαχλά, με τους δύο πρώτους, ως ανθρωπο-αιλουροειδή, σωστά ζωώδη αγρίμια, με ανεξέλεγκτα ένστικτα, όπως είναι ο ερωτικός πόθος, να συναρπάζουν, και την τελευταία να εξισορροπεί, επιτυχώς, τα «δυο άγρια θηρία», έως το τέλος, το οποίο δεν αποκαλύπτω, για ευνόητους λόγους. Πολύ μοντέρνα και πρωτοπόρα σκηνοθεσία, με υπέροχο αποτέλεσμα. Δικαίως, οι θεατές καταχειροκρότησαν όλους τους συντελεστές, στο τέλος, επευφημώντας τους. Θερμά συγχαρητήρια!

Διάρκεια: 90 λεπτά (χωρίς διάλειμμα)

Ημέρες & ώρες παραστάσεων: Κυριακή στις 19:30, Δευτέρα στις 20:30

«Καφεθέατρο»

Κοδριγκτώνος 2, Αθήνα 104 34

*Το λογοτεχνικό ρεύμα του Νατουραλισμού αναπτύχθηκε στη Γαλλία, στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, κυρίως με τα έργα του Εμίλ Ζολά (Émile Zola, 1840 - 1902). Η νατουραλιστική γραφή και θεματολογία είναι εξέλιξη της ρεαλιστικής και έχει πολλά κοινά σημεία με αυτήν, αφού ξεκινά, όπως και η ρεαλιστική, από την επιθυμία της απεικόνισης της πραγματικότητας με ακρίβεια και χωρίς ωραιοποίηση, αλλά διαφέρει ως προς το φιλοσοφικό υπόβαθρο, καθώς οι νατουραλιστές συγγραφείς πιστεύουν ότι η συμπεριφορά του ανθρώπου οφείλεται σε παράγοντες κληρονομικότητας, περιβάλλοντος και στιγμιαίας αντίδρασης, με αποτέλεσμα οι ήρωες των έργων τους να παρουσιάζονται ως άτομα που ενεργούν με βάση τα ένστικτα (κυρίως την πείνα και τη σεξουαλική επιθυμία) και υπό την επίδραση των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών. Τα νατουραλιστικά έργα ξεχωρίζουν και για το τραγικό τέλος κάποιου από τους κεντρικούς τους ήρωες.

Νίκος Μπατσικανής